

Algas sõit lekkiva eurolaeva pardal

TERE TULEMAST TITANICULE!

ESTONIA! WELCOME TO THE TITANIC

www.iseseisvus.ee

27. septembril Riigikogu ees koos oma mõttekaaslastega pikeerinud eurokriitiku Anti Poolametsa sõnul mõjutas teda protesti avaldama olukord eurotsoonis ja Eesti valitsuse kava eurotsooni kriisiriikidele appi rutata.

Poolametsa arvates on Eesti Vabariigi potentsiaalsete kohustuste hulk 2 miljardit eurot Euroopa Finantssabiilsuse Fondis (EFSF) sedavõrd suur, et võimalike väljamaksete korral tuleks Eestil hakata laenu võtma, mille tagajärjel muutuks Eesti riik maksejõuetuks. Ajendatuna võimalusest, et muutume eurokriisi tõttu lähiaastail ise maksejõuetuks, avaldab Kesknädal uppuva Titanicu plakatist, millega eurokriitikud hoiatasid Eestit enne eurotsooniga liitumist. Sama plakat on pälvinud tähelepanu nii meil kodus kui ka välismaedias, näiteks BBC-s.

Kahjuks valitsuskoalitsiooni poliitikud, kuulekatena oma Euroopa isandatele, hoiatusi kuulda pole võtnud. Peagi ootab Eestit lisaks EFSF-iga liitumisele ees ühinemine Euroopa Stabiilsusmehhanismiga (ESM), mis nõuab taas Eesti-poolsete lisakohustuste täitmist.

Nagu selgub tänase Kesknädala juhtkirjast, on valitsuspoliitikud teadlikult salatsenud rahva ees pikemat aega. Riigikogu liige Marika Tuus-Laul nendib juhtkirjas, et valimiste eel ja eurorahale üle minnes ei julgenud peaminister Andrus Ansip, Mart Laar või Jürgen Ligi Kreeka abistamise asjust rahvale iitsatadagi. Rahandusministeeriumi koduleheküljelt on näha, et minister on juba poolteist aastat käinud erinevatel kohtumistel Euroopas, kus on saadud infot Eestile eurokriisist tulenevate võimalike kohustuste suhtes. Ja nüüd tehti otsus liituda EFSF-iga kiirmenetlusega ära. Ühe päevaga neli istungit – ja oligi otsus vastu võetud!

Indrek Veiserik

Kesknoorte juht tutvus Leedu ministritega

Keskerakonna noortekogu esimees Jaanus Riibe osales Euroopa noorliberaalide juhtide kohtumisel Vilniuses. Keskenduti noorte esindamisele poliitikas ja vahetati kogemusi, kuidas poliitilisi protsesse paremini mõjutada. KE noortekogu osutus ainsaks Eesti poliitiliseks noorteühenduseks, kes sel kokusaamisel oli esindatud.

Aruteludest võtsid osa ka Leedu kommunikatsiooni- ja transpordiminister Eligijus Masiulis ning justiitsminister Remigijus Šimašius. Riibe märkis, et tänastel noortel on poliitikas keerulisem läbi murda kui eelkäijatel, sest pole võimalik toetuda puht noorte häälele. „1980.-1990. aastate „buumpõlvkond“ vananeb. Pealekasvav uus generatsioon on arvuliselt tunduvalt väiksem.

Seepärast peavad uute noorte ideed olema palju laiapõhjalisemad ja puudutama kogu ühiskonda, mitte ainult kitsalt noorte valdkondi.“ Riibe sõnul on noorte tugevuseks uus vaatenurk poliitikale, mis toob kaasa muutusi süsteemis. Omaette väärtusena võib see üles kaaluda ka vanade poliitikute kogemusi. „Erakondi, kes poliitikas muudavad baasseisukohti arvamusküsitluse alusel, ei saa tõsiselt

võtta. Noored peaksid nägema pikemaajalisi eesmärgi, seades sihiks õppimise ja kogemuste kogumise ning nende pinnalt uute ideede väljapakumise,“ rääkis Riibe.

Kahjuks ei pakkunud Eesti noorte ainsa esindaja sõnumid Vilniuses toimunud Eesti meediale mingit huvi. Kesknoorte liider pakkus pressile lühiteateid oma kõrgetasemelistest kohtumistest Vilniuses, kuid kuna seal polnud esindatud Eesti teine liberaalne partei – Reformierakond –, siis noorte ettevõtmised Euroopa tasandil meie kolletavaid ja poliitiliselt kallutatud peavooluväljaandeid ei huvita. Riibe sõnul olid aga nii Eu-

roopa noorte omavahelised vestlused ja sisulised arutelud kui ka soe vastuvõtt ja loodud head suhted kogemuseks talle endale ja laiemalt kogu Keskerakonna noortekogule. „Küllap see kõik on „miski“, mida kodumaine meedia Keskerakonna ja selle noortekoguga seoses pole harjunud avaldama,“ mõtiskles Riibe. **KE Noortekogu, Kn**

**BALTIMAADE
NAABERPOLIITIKUD:
Kesknoorte liider Jaanus
Riibe (paremal) ja Leedu
justiitsminister Remigijus
Šimašius 24. septembril
Vilniuses Euroopa noor-
liberaalide kohtumisel.**

Juhtkiri

Mina
hääletasin Eesti
võlaorjuse
vastu

MARIKA TUUS-LAUL
Riigikogu liige (Keskerakond)

29. septembri hilisõhtul tehti Riigikogus ajalooline otsus, millele siinkirjutaja vastu hääletas. Vaid kahepäevase saaliarutluse tulemusel võeti Reformierakonna, IRL-i ja sotsiaaldemokraatide hääletage vastu otsus, mis paneb võlaorjusesse meie tulevased põlvkonnad. Nimelt võttis Riigikogu enamuse vastu otsuse kinkida üle 2 miljardi euro maksumaksja raha laenu tagamiseks meile jõukamatele Euroopa riikidele.

Valitsuskolitsioon püüab selgeks teha, et tegu pole mitte reaalse rahaga, vaid garantiiga. Ent peale mõningate poliitikute peavad ka paljud tunnustatud arvamusliidrid, pangajuhid, ühiskonnategelased, politoloogid jt ülimalt tõenäoliselt, et ühel päeval lähevad garantiid täitmiseks ja väljamaksmiseks.

Tegemist on äärmusliku riskiga, mida üks Eesti-sugune vaene riik endale lubada ei tohiks. Täna on Saksamaa valitsus arvestanud võimalusega, et näiteks Kreeka läheb juba jõuludeks pankrotti. Arvestades sealse majanduse ülikehva seisuga, puudub praegu igasugune lootus, et see riik suudaks abiks saada laenu kunagi kellelegi tagasi maksta. Pealegi on meie panus Euroopa abifondi teiste riikide SKT-ga võrreldes kõige suurem (13%). Nii oleme tulevikus sunnitud meile jõukamate riikide toetuseks ise laenu võtma ja tegema kärpeid kujuteldamatutes suurusjärgudes. Kohustuste summa on seega enam kui kolmandik meie riigi aastaelarvest, võrreldes 24 000 Eesti krooniga iga Eestimaa elaniku kohta.

Ühe päevaga neli istungit – ja otsus oligi vastu võetud.

Vaevalt et Eestis tavainimene Euroopa abipaketidest liiga palju teab. Ja ei saagi teada, sest, vastupidiselt Euroopale, kus nii olulist küsimust arutatakse rahvaga ja küsitakse valijate arvamust, vaieldakse, protestitakse ning vastupidiselt ka Soomega, kus Euroopa abipaketidest osalemine oli valimiste peateema, tehakse meil otsuseid kabinetide vaikuses. Alles suve lõpul lausub Euroopa Liidu asjade komisjoni esimees Taavi Rõivas avalikkusele, et Eesti seisukohad Kreeka abistamise asjus on osaliselt salastatud, mis olevatki tavaline praktika. Valimiste ajal ja eurorahale üle minnes ei julgenud peaminister Andrus Ansip, Mart Laar või Jürgen Ligi sellest rahvale iitsatada. Rahandusministeeriumi koduleheküljelt on aga näha, et minister on juba poolteist aastat käinud erinevatel kohtumistel Euroopas, kus on saadud infot Eestile eurokriisist tulenevate võimalike kohustuste suhtes. Ja nüüd tehti otsus kiirmenetlusega ära. Ühe päevaga neli istungit – ja otsus oligi vastu võetud.

Riigikogu liikmed on saanud oma volitused valijate käest eeldusel, et nende kogutud maksumaksja rahaga teha Eesti valijale kasulikke tegusid. Postimehe vahendusel aga teame, et 80% Eesti rahvast on hiiglaslike laenugarantiide andmise vastu. Valimistel usuti valitsusparteide lubadustesse tösta politseinike, õpetajate ja päästjate palka, usuti topelt-pensionari, usuti kodukulude alandamise ja tasuta haridusse. Vastu saadi aga vastutustundetult vastu võetud kohustused, maksumaksjale olukorda selgitamata.

Kas Eesti inimene ikka teab, et Kreekas ja Portugalis on pension 80–100% endisest palgast Eesti vaevu 40% kõrval? Kriisis Iirimaa on keskmine palk 4032 eurot, Portugalis 1417 eurot, kriisikünnisel Hispaanias 2275 eurot ja Itaalias 2379 eurot. Eesti keskmine aga vaid 857 eurot.

Miks peaks suuri kärpeid teinud, tohutult makse tõstnud, palku vähendanud ning pensione ja toetusi mitmeks aastaks külmutanud riik abistama vastutustundetult laristanud ja end lõhki laenanud riike, minnes nii vastuolu meie oma rahva õiglustundega? Miks arvab osa saadikuid, et võlgelavaid ja krooniliselt maksejõuetuid riike on üldse võimalik aidata neile lihtsalt raha juurde andes? Miks peaks Eesti rahvas päästma Prantsusmaa ja Saksamaa suurpanku, kes läksid Kreekale laenamiseks lihtsalt eriti hoogu?

Neil põhjustel hääletas Riigikogu Kesksraktsioon eelnõule vastu. Me hääletasime Eesti rahva tuleviku poolt! Ent otsus, et meie rahvas hakkab Euroopa suuri erapanku päästma, sai koalitsiooni (välja arvatud 2 saadikut) ja sotsiaaldemokraatide kokku 59 häälega kahjuks ikkagi vastu võetud.

NÄDALA NUPUD

Ameerika antikapitalistid avaldavad Wall Streetil meelt

Ameeriklaste massimeeleavaldused Wall Streetil on jätkunud kolm nädalat. Mõni päev tagasi hakkas sel teemal poolisõnu rääkima ka meie meedia, kuid juba eelmisel nädalal kirjutas sellest Soome juhtiv ajaleht *Helsingin Sanomat*. Mujal maailmas ei levinud teave meeleavaldajatest eriti kuhugi. Pole ka ime, kirjutavad soomlased, sest osa USA meediast pole samuti neid väljaastumisi kajastanud. Oma kodulehel on seda teinud vaid *New York Times*. Sellest hoolimata, et iga nädal on meeleavaldustel osalenud sadu inimesi, 17. septembril koguni 1500. Uudisekõnust see kõik ei ületanud; ka siis, kui politsei hakkas inimesi Manhattanil kinni võtma. YouTube'is on ka video sellest, kuidas meeleavaldajaid piserdatakse pisargaasiga otse silmadesse, nii et naised langevad valust põlvili, ja kuidas mõne meeleavaldaja suhtes kasutatakse jõhkrat jõudu. Ka seda pole

SPENCER PLATT / AFP / HELSINGIN SANOMAT

meedia tahtnud laiemalt kajastada.

Antikapitalistideks nimetatud meeleavaldajad väidavad, et esindavad rahva huve. Nad olevat vastu majanduse ülemvõimule inimeste üle. Nende meelest pole süüdi ainult ebaõnnestunud majanduspoliitika, vaid ka valitsuse ja majanduse liiga tihedad sidemed. Nad soovivad oma sõnul kaitsta neid inimesi, kellel seesama majanduspoliitika on võtnud kodu ja elamisvõimaluse.

„Pankade võlad maksti, meid müüdi,“ võttis üks meeleavaldaja kokku arvamus videos nähtud plakatil. Facebookis väidavad meeleavaldajad, et peavoolumeedia üritab nad surnuks vaikida. Meediakriitikud arvavad, et tegu on väärtusvalikutega. Näiteks äärmuskonservatiivide *Tea Party* meeleavaldusi kajastatakse alati üleriigiliselt, isegi siis, kui need kestavad vaid mõne tunni. HS, Kn

Rahvuslased ja Rahvaliid tahavad rahvusvaluutat tagasi

Eesti Rahvuslik Liikumine (ERL) ja Eestimaa Rahvaliid nõudsid oma resoluutses avalduses, et Riigikogu lükkaks tagasi Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi eelnõu. Täna teame, et Reformierakonna, IRL-i ja SDE hääletage võeti eelnõu siiski vastu. „Meie seisukoht on ühene: ei valitsusel ega Riigikogul pole vähimatki mandaati taolist kosmilise mõõtmega võlga Eesti rahva kaela võtta, ning kui taoline otsus langetatakse, siis on see tehtud demokraatlikku legitiimsust eirates ja pole seega tulevastele valitsustele ning Riigikogule siduv,“ ütles ERL juhatuse liige Martin Helme.

Rahvaliidu juht Margo Miljand lükkas omalt poolt abipaketist osalemise kohta, et veelgi enam koole tuleb sulgeda, veelgi rohkem päästeametnikke koondada, arstisabad kasvavad veelgi, bussiliiklus hõreneb veelgi, elektri hind tõuseb veelgi.

„Kusagilt peab ju see hiigelraha tulema, mis suurte Euroopa pankade päästmiseks välja tuleb käia. Ja ta tuleb reakodaniku taskust,“ ütles Miljand.

ERL ja Rahvaliid on seisukohal, et Eesti peaks eurosooni võlgade maksmise asemel minema tagasi rahvusvaluutale, et luua oma „tulemüür“ eurosooni vältimatu krahhi puhuks.

Joores Tsahkna tuleks rakendada šokivangistus!

Politsei tuvastas, et Riigikogu liikmel ja IRL-i poliitikasekretäri Margus Tsahkna oli tänavu 11. juunil autoga sõites 0,28-promilline alkoholijoove. „Täna hommikul tuvastati mul 0,28 jääknäht, kahetsen siiralt,“ kirjutas Tsahkna seepeale suhtlusportaalis Facebook. Tegelikult oli Tsahkna joores suurus meedia andmetel 0,28 milligrammi liitri väljahingatava õhu kohta, mis teeb promillides näiduks üle 0,5. Seega Tsahkna valetas. IRL-i poliitik ei soovinud tookord avalikkusele täpsustada, mida ta varem joonud oli, kelle juures suveõhtut veetis ja miks joomase peaga rooli istus. Lisaks eiras Honda CR-Vga sõitnud Tsahkna tol juunihommikul Pärnu kesklinnas liiklusemärgi „Sissesõidu keeld“ nõudeid. Kõige tipuks polnud autol läbitud tehnoloogivaatus.

Tsahkna enda kinnitusele tundis ta ennast tol laupäevahommikul oma auto rooli istudes täiesti kainenena ja alkomeetri näit tulnud talle üllatusena.

Tsahkna suhtes alustati väärteomenetlust paragrahvi alusel, mis käsitleb mootorsõiduki juhtimist joores seisundis. Lääne prefektuur määras joores sõiduki juhtimise ja muude liiklusrikkumistega vahele jäänud Tsahkna rahalise karistuse 424 eurot.

Tsahkna hakkas ise seejärel pidama oma maine puhastamiseks meedia vahendusel pikka patukahetsuspastoraali, ikka sellest, kui palju ta juhtunust õppis ja mida valesi oli teinud. Miks meie paremkreenis meedia ning avalikkus sisuliselt juua täis peaga sõidukõlbmatut autot juhtinud ning samas ka liikluseeskirja rikkunud Tsahkna tookord hukka ei mõistnud ega nõudnud talle šokivangistust ja juhiloa äravõtmist? Ühe teise tuntud Eesti poliitikuga, kes hiljuti kõigest kiirust ületas, seda tehti.

HIIBUSE NÄDAL

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
6 274 573

Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalast ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

Hinnatõus ajab vihale!

29. septembril kogunes Toompeale Stenbocki maja ette, kus platseerub teatavasti Eesti valitsus, hinnatõusuvastasele piketile sadakond inimest, nende hulgas Keskerakonna noortekogu esimees Jaanus Riibe, laulja Erich Krieger, kunstnik Neeme Lall, Lilleküla Seltsi esindajad ja hulk lihtsalt lõppematust hinnatõusust vihale aetud vanemaid inimesi.

Piketi korraldaja Katrin Siska sõnul oli tema kutsele tulla protesteerima palju positiivseid vastukajaid, ent mitte kõik, kes protesti toetasid, ei julgenud ise kohale tulla.

„Paljud piketi toetajad pelgasid oma meelsust avalikult näidata, kuna kartsid tööandjate ja tuttavate negatiivset reaktsiooni,“ tõdes Siska. „Inimesed kardavad oma arvamust avalikult välja öelda, pigem antakse valitsusele hinnang riigist lahkumisega.“

Meeleavaldajate teed ristusid Stenbocki maja ees mitme ministri omaga. Kaitseminister Mart Laarile õnnestus üle anda suur protestimärk „Olen hinnatõusu vastu!“, mille ta entusiastlikult kaasa haaras. Tema kinnitusele ei meeldi hinnatõus ka ühelegi ministrile!

Majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts viskas selle märgi aga ükskõikselt rahva sekka. Rahandusminister Jürgen Ligi hiilis piketeerijate selja tagant hoopis tasahilju ja kiiresti autosse.

Pahameelt väljendav rahvahulk tabas rahaministriselgesti ebaseadmislikult ja ootamatult. Piketi eesmärgi kirjeldas Siska nii: „Ajalt, mil inimeste reaalpalk jõudsalt väheneb, on viimane aeg häälekalt protesteerida jätkuva hinnatõusu vastu. Plaan ühineda Euroopa abipaketiga ning loovutada 40% Eesti riigieelarvest võlakriisis Kreeka toetamiseks kärbib veelgi lootust olukorra leevendamisele meil kodus.“

„Oleme toidukaupade hinnatõusu poolest Euroopas esikohal. Kui EL-s oli keskmine aastane hinnatõus 3,4%, siis Eestis 10,4%. Euroopas on riike, kus elanik kulutab toidule üksnes 12% sissetulekust, meil läheb selleks peaaegu kogu sissetulek,“ kirjeldas Siska põhjusi, miks inimesed piketile tulid. Siska (KE) lubas jätkata võitlust hindade stabiliseerimise ning inflatsiooni ohjeldava majanduspoliitika rakendamise nimel. Kui olukord ei muutu, on kindlasti oodata uusi meeleavaldusi. **KE, Kn**

AVALDAVAD MEELT: Piketi korraldaja Katrin Siska (vasakul) sõnul oli piketil osalemise kutsele palju positiivseid vastukajaid, ent mitte kõik, kes protesti toetasid, ei julgenud ise kohale tulla. Kunstnik Neeme Lall kutsus Mart Laari piketeerijatega hinnatõusu vastu ühinema. Piketil osales palju vähemkindlustatud inimesi, kelle jaoks pöörane hinnatõus on viinud elustandardid väga madalale.

Fotod: Jelena Rudi ja Indrek Veiserik

Elektrihinna tõus tõi rahva korvpalliväljakule

Tundub, et kesknõorte algatus võidelda elektri kallinemisega on leidnud vastukaja. See mure läheb inimestele tõesti korda. Kõik ei mõtlegi tavapäraselt, käed rüpes, istuda ja elukalliduse kerkimist oodata.

Lilleküla Selts, kes toetas kesknõori ka augusti alguses Eesti Energia peakontori ees meeleavaldusel, kutsus erakondi ja Eesti Energiat seekord tänavakorvpalli mängima.

Soov oli tekitada koostöömeeleolu, et kõik mõjukad jõud saaksid aru: elektrihinna tõus tuleks ära hoida, sest see laostaks niigi vaest Eesti elanikkonda veelgi, viiks meid jõuka kesklassiga unelmateriigist püüdmatuse kaugusse.

Meeldiv oli näha, et päikese- ja paistelisel pühapäeval, 18. septembril tuli Kristiine linnaosas Välja-Sõstra tn sisehoovi mängijaid peaaegu kõigist erakonnadest ning ligi sajapealine publik. Peakohunikuna jooksis väljakule rahva lemmik Indrek Tarand, vaheaegadel laulis Karl Madis.

Kahjuks puudus Eesti Energia esindus, kuid see ei vähendanud ürituse õnnestumist, sest oli tunda parteide vahelist sünergiat, millest loodetavasti võib tulevikus välja kasvada laiemapõhjaline koostöö.

Korvpalliturniiril näitasid head mängu nii Keskerakonna ja kesknõorte ning IRL-i kui ka Lilleküla Seltsi pallurid, kes jõudsid alagruppidest edasi poolfinaalidesse.

Koduväljakul mänginud Lilleküla Selts alistas IRL-i. Kesknõorte

erakond näitas kesknõortele, et peavad veel liha luudele kasvatama ja visketrenni tegema. Sellele vaatamata paistsid noorte seast silma Mustamäe

SPORDIVAD: Lilleküla Selts kutsus erakondi ja Eesti Energiat tänavakorvpalli mängima. Soov oli tekitada koostöömeeleolu, et kõik mõjukad jõud saaksid aru: elektrihinna tõus tuleb ära hoida.

klubi liige Henri Riska, Noortekogu peasekretär Tõnis Mölder, poisid Väandrast ning vaieldamatult kõige energilisem fännikoos.

Finaalis nähti oodatult päeva tasavägisemat mängu, kus Lil-

leküla Selts võitis napilt Keskerakonda.

Altpoolt tulev parteideväline initsiatiiv näitas erakondadele koha kätte ning tõi korraks maa peale tagasi ka Reformierakonna, kes lõpetas turniiri viimaste seas. On hea meel, et kesknõored leiavad endale tugevaid võitluspartnereid

tavainimeste hulgast, mis näitab, et tegutsetakse õige asja nimel. Usun, et peale Lilleküla Seltsi saame häid koostööpartnereid tulevikuski.

Raivo Tammus, kesknõor

KUTSE INFOPÄEVALE

Keskerakonna omavalitsuskogu korraldab neljapäeval, 6. oktoobril kell 16.00 Kanepi seltsimajas (Weizenbergi 31, Kanepi) infopäeva.

Päevakord:

- 16:00-16:05 Avasõnad
Aivar Luts, Kanepi vallavanem
- 16:05-16:45 "Vee- ja kanalisatsiooni-ehitised kohalikes omavalitsustes ja nende rajamise probleemid"
Harry Liiv, Keskkonnaministeeriumi asekancler (30 min. ettekanne + 10 min. arutelu ja küsimused)
- 16:45-17:20 "2012. aasta riigieelarve ja omavalitsuste eelarvete projektide vahekorras"
Jüri Võigemast, Eesti Linnade Liidu tegevdirektor (25 min. ettekanne + 10 min. arutelu ja küsimused)
- 17:20-18:00 "Eesti poliitika igavesed probleemid"
Rein Toomla, politoloog, Tartu Ülikooli õppejõud (30 min. ettekanne + 10 min. arutelu ja küsimused)

Üritust modereerib **Jüri Ratas**

Jüri Ratas
Keskerakonna omavalitsuskogu esimees

Palume osavõttust teatada hiljemalt 4. oktoobriks e-posti aadressile alla.poddubnjak@riigikogu.ee

KUTSE INFOPÄEVALE

Keskerakonna omavalitsuskogu korraldab neljapäeval, 13. oktoobril kell 15.00 Vinni vallavalitsuse 3. korruse saalis (Tartu mnt 2, Pajusti, Lääne-Virumaa) infopäeva.

Päevakord:

- 15:00-15:05 Avasõnad
Toomas Väinaste, Vinni vallavanem
- 15:05-15:45 „Kohaliku omavalitsuse korralduse vastavusse viimine põhiseadusega“
Hardo Aasmäe, Eesti Entsüklopeedia peatoimetaja (30 min. ettekanne + 10 min. arutelu ja küsimused)
- 15:45-16:25 „Omavalitsusliitude läbirääkimised riigieelarve ja omavalitsuste eelarvete positsioonide osas“
Taavi Aas, Tallinna abilinnapea (30 min. ettekanne + 10 min. arutelu ja küsimused)
- 16:25-17:00 „Omavalitsusliitude ühinemise tugevused ja nõrkused“
Jüri Landberg, Eesti Maaomavalitsusliidu esimees (25 min. ettekanne + 10 min. arutelu ja küsimused)

Üritust modereerib **Jüri Ratas**

Jüri Ratas
Keskerakonna omavalitsuskogu esimees

Palume osavõttust teatada hiljemalt 11. oktoobriks e-posti aadressile alla.poddubnjak@riigikogu.ee

Barbara Simons: Eesti e-hääletus on

Kesknädal avaldab IT-eksperdi dr. Barbara Simonsi originaalaruande 3. septembrist 2011 Eesti e-hääletussüsteemi kohta.

Küllastasin Eestit selle aasta juuli keskel, riigi esimese peaministri ja Tallinna praeguse linnapea Edgar Savisaare kutsel. Keskerakonna liider hr Savisaar tuli hiljutistel üleriigilistel valimistel teisele kohale. Keskerakond ja hr Savisaar peavad e-hääle oosa valimistulemuses küsitavaks. Nad kutsusid mu Eestisse, kuna olin pidanud Euroopa Parlamendis ettekande e-hääletuse ohtude kohta.

Ma ütlesin oma võõrustajatele, et arutlen meeleldi netihääletuse ohtude üle, kuid ei kommenteeri Eesti sisepoliitikat. Küsimusele, kas minu arust olid valimised ebaausad või mitte, keeldusin ma vastamast, kui välja arvata mu märkus, et keegi ei saa tõestada, et need olid ebaausad, kuna e-hääle ütlugemist ei saamata kuidagi korrata.

2011. aasta valimiste e-hääletus toimus 24. veebruarist 2. märtsini ning sedelhääletus 6. märtsil. E-hääli loendati 6. märtsi õhtul. Eesti seaduse järgi saab kaebusi esitada vaid kolme päeva jooksul pärast vaidlustatava protseduuri toimumist. Kuna e-hääletust arvestatakse sedelhääletusest eraldi, oli kaebuste esitamise viimane päev 5. märts.

Magistrant Paavo Pihelgas oli ainus, kes esitas kaebuse õigel ajal. Keskerakond ja sõltumata kandidaadid üritasid kaebusi esitada, kuid ei suutnud seda teha ettenähtud 72 tunni jooksul.

Pihelgas palus Vabariigi Valimiskomisjonil hääletustulemused tühistada, kuna valimisi manipuleerida võivate paha- varaprogrammide tõenäosus tähendas, et ei saa mingit moodi kindel olla, et hääletajate tulemused said õigesti registreeritud. Valimiskomisjon lükkas kaebuse juba järgmisel päeval tagasi, väites, et neil on kõik vajalikud korraldused paha- varaprogrammide tabamiseks tehtud, täpsustamata, mis korraldused need on.

Kui Paavo Pihelgas kaebuse uuesti esitas, saadeti see edasi Riigikohtusse. Riigikohtus tühistas kaebuse 21. märtsil, öeldes, et hääletaja saab kaebuse esitada vaid juhul, kui tema õigusi on rikutud.

Olen suhelnud mitmete eestlastega nii enne reisi, selle keskel kui ka pärast. Lugesin ka 2011. aasta märtsis toimunud valimisi jälginud Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (OSCE ODIHRi) meeskonna kirjutatud raportit ja olen rääkinud ühe selle meeskonna liikmega. Saadud informatsiooni põhjal olen jõudnud järeldusele, et Eesti e-hääletussüsteem on ebaturvaline.

1. OSCE ODIHRi raportis kirjeldatu järgi on e-hääletussüsteemis mitmeid tõsisemaid probleeme.

2. Hääletajate privaatsus (salajane hääletus) ei ole kaitstud.
3. Hääletajate arvutid on kait-

setud valimistulemuse moonutada võivate paha- varaprogrammide vastu.

4. On olemas siseoht.
5. Server on rünnakute suhtes haavatav igal pool ja igaühe poolt.
6. E-hääletussüsteem pole avatud ega läbipaistev.
7. E-hääletussüsteemi ohutus pole uurinud sõltumatud arvutiohutuseksperdid.

Edaspidised märkmed räägivad ülalmainitud probleemidest laiemalt. Et teha vahet OSCE ODIHRi aruande soovist ja mu enda kommentaaridel, olen aruande kommentaarid ja soovitud esitanud kalkkirjas.

1. OSCE ODIHRi aruanne.

Esitan mõned probleemid, mis aruandega on avalikustunud:

a) Valimiskomisjonil pole IT-eksperdi; nad toetusid Riigikogu IT-osakonnale. Aruandes on soovitatud luua valimiskomisjoni IT-eksperdi ja säilitada iga internetihääletuse etapi kohta kirjalikud registrid.

Kuigi vajadus IT-eksperdi järele on ilmselge, on vajadus arvutiohutuseksperdi järele veel suurem.

b) Üks programmeerija kontrollis tarkvara, kuid tulemused olid salajased. Aruandes on testitulemused soovitatud veebilehel avalikustada. Praeguseks oleme teada saanud (seda OSCE ODIHRi meeskond ei teadnud), et lähtekoodi auditit tegi ainsana Martin Paljak, kes jäi haigeks. Paljak võis anda küll esialgse suulise tagasiside, kuid ei esitanud kirjalikku lõppraportit.

c) Projektijuht võis tarkvara uuendada ilma mingisuguse ametliku protseduurita. E-hää-

Ettekandest:

“Mitu silmapaistvat arvutiohutuseksperdi on üles näidanud huvi uurida Eesti e-valimiste süsteemi, kuid keegi ei soovi seda teha saladuses hoidmise lepingu alusel. Üks võimalikke erandeid on tähtjaline saladuses hoidmise kohustus, mis annaks süsteemi- operaatoritele aega teha parandusi, enne kui aruanne avalikustatakse.”

letuse projektijuht ütles Paavo Pihelgasele, et hääletusrakenduse viimased muudatused tehni neli päeva enne esimest hääletuspäeva. See rikub hääletussüsteemi turvalisust väga suurel määral. Projektijuht võis tahtlikult või tahtmatult sises-

tada tarkvarasse valimistulemuse moonutada võiva koodi või isegi käivitada varem installitud paha- varaprogrammi. Koode, mis on sisestatud viimasel hetkel, pole võimalik kontrollida ega analüüsida.

OSCE ODIHRi aruandes soovitati välja töötada tarkvara kasutuselevõtu ametlik käik ja seada tarkvarauuenduste tähtsajad. Samuti soovitati aruandes keelata e-hääletussüsteemi hooldus kogu e-hääletuse keskel.

d) E-valimise tulemused hävi-

isegi kui OSCE ODIHRi aruandes esitatud soovitusel ellu viia, jääksid püsima suured probleemid. Kui vahetult enne valimiste lõppu korraldataks edukas rünnak (võib-olla nn denial of service, nagu Venemaa korraldas Eestile 2007. aastal), ei pruugi inimestel, kes plaanisid hääletada interneti teel, jätkuda aega, et minna ja hääletada paberil. Veelgi tõsisem on võimalus, et rünnak avastatakse või kurjategijad annavad sellest teada alles siis, kui uus valitsus on juba ametisse nimetatud.

miseerida vaid vähemalt kahe valimisametniku, audiitori ja võimalike vaatlejate juuresolekul. Kõik protseduurid on eelnevalt kirjalikult määratletud, kõik tegevused ja tulemused on salvestatud lindile. Kui neid meetmeid täide ei viida, saavad IVS-i valdajad tugevalt manipuleerida valimistulemustega, lisades või kustutades hääli digitaalsest valimiskastist vahele jäämata. „E-hääletajate anonümiseerimine“ tähendab hääletajate nimede eraldamist nende hääletest. (Hääle anonümiseeri-

sessi käigus.

4. Tee eraldatud failidest mitu tagavarakoopiat.

5. Hävita KÕIK koopiad ja tagavarakoopiad e-hääletest, mis on seotud nimedega. See viimane samm on oluline, kuid olemuselt kontrollimatu. Pole võimalik tõendada, et kõik koopiad on hävitatud (tõenäoliselt on väga raske leida üles KÕIK koopiad, mida süsteem loob tavaliselt rutiinselt), praktikas pole tõenäoliselt võimalik saavutada olukorda, kus kõik koopiad on täielikult hävitatud.

Foto: INDREK VEISERIK

JAGAB AUTOGRAMME: Tänavu juulis küllastas Barbara Simons Eestit. Ta osales raamatu „Tänane internet ei ole e-valimisteks valmis“ esitlusel ning pidas e-valimiste teemalise ettekande.

tati 11. aprillil, sest Eesti seaduse kohaselt tuleb kõik hääletustulemused hävitada kuu aja jooksul pärast valimisi. Kuna hääletustulemused hävitatakse, ei ole neid pärast valimisi võimalik analüüsida, see aga on ilmselgelt ebasoovitav.

e) Kuigi valimisaktis on osutatud sellele, et valimiskomisjon võib e-hääletuse tulemused kehtetuks muuta, ei täpsustata, mille alusel ja mis oludes saab e-hääletuse tulemused kehte-

tuks muuta? Mis siis juhtuks? Kuidas riik reageeriks? Kas kaotajad aktsepteeriksid uut valitsust? Kas väljakuulutatud võitjad lubaksid korraldada uued valimised? Kas inimesed peaksid küsitavaks varasemaid valimisi, mille ajal oli võimalik e-hääletada? Kuidas tuleks Eesti uus ja veel arenev demokraatia toimima võimaliku laiaulatusliku umbusaldusega?

Ja loomulikult on olemas ka suurem oht: nimelt see, et valimiste andmetega manipuleeritakse edukalt, ilma et keegi seda avastaks. Seda saab teha, kui rünnata süsteemi neid nõrku kohti, mida kasutatakse hääle kogumiseks ja tabelisse kandmiseks, ja/või sokutades hääletajate arvutitesse paha- varaprogramme, mis võivad valimistulemuse moonutada.

2. Hääletajate privaatsus ei ole täiesti kaitstud.

Tsiteerin Sven Heibergi artiklit „E-hääletuse rakendamise 2011. aasta Riigikogu valimistel“ (artikkel esitatakse konverentsil „VoteID 2011“, mis toimub Eestis 28.–30. septembrini. Artikli saatis mulle Sven Heiberg, kes lubas seda tsiteerida):

„Näiteks, e-hääli saab anonü-

miseks on olemas selline krüptograafiline lähenemine nagu mix-serverite kasutamine, mis säilitab hääletaja anonümisuse. Kuid see lähenemine on keeruline ja tuleb läbi viia hoolikalt. Ma olen kindlaks teinud, et mix-servereid Eestis ei kasutata.“

Anonümiseerimisprotsessi jälgimine tähendab seda, et jälgitakse tehnikut trükkimas käsklust, mis käivitab programmi. Aga kes teab, mida see programm teeb? Kuidas sa saad tõendada, et pole olemas koo- piat hääletest, mis on seotud hääletajate nimedega? Tõesti, varukoopia peaks olema, muidu on risk, et hääletusandmed kaovad. Sellepärast peaks anonümiseerimine olema järgmine mitmesammuline protsess:

1. Käivita e-hääle koopias skript, mis eraldab e-hääle hääletajate nimedest, luues kaks faili, millest ühes on ainult e-hääle ja teises ainult nimed.

2. Sorteeri üks või mõlemad failid suvalisse järjekorda, et vastavates failides hävitada igasugune järjekorras nimede ja hääle vahel.

3. Kontrolli, et andmeid poleks kaotsi läinud ega rikutud prot-

telemuselt on võimatu vaadelda või tõendada, et kuskile pole alles jäänud andmeid, mis võiksid uuesti luua seose hääletajate nimede ja nende hääle vahel. Hääle privaatsus ei ole vaadeldav ega auditeeritav varama.

3. Hääletajate arvutid on kaitsetud valimisi manipuleerida võivate kahjurprogrammide suhtes.

On palju näiteid tarkade viiruste ja nn uss-viiruste kohta, nagu näiteks Zeus, mis on varastanud internetipanga kasutajate kontodelt suuri rahasummasid. Spetsiaalselt muudetud Zeusi versioonid on lausa mustal turul saadaval. Uss-viiruse Zeus kohandamine nii, et see varastaks valimistulemused, oleks üsna lihtne. Nagu Eesti krüptograaf Helger Lipmaa ütleb oma blogis:

„Hääletajate arvutid on ilmselge probleem: enamik inimesi ei tunne arvuteid ja ei oska kontrollida, kas nende arvutid on nakatunud. Isegi kui neil on uusim viirusetõrjeprogramm (milles me ei saa kindlalt olla), ei pruugi see programm tuvastada uut kahjurit, mis on kirjutatud spetsiaalselt *selle* valimise jaoks ja valla päästetud

20 aastaga Euroopa viimaste hulka

Rahufoorumile tulijad ei mahtunud Rahvusraamatukogu suurde saali ära

vaimne eliit omab suurt väljakutset.

Müllersoni teema kõlas „Tolerantsus multikultuurilises ühiskonnas”. Ta ütles, et on üks viiest juristist, keda on kutsutud Euroopa tolerantsusest mudelseadust kirjutama.

„Maailm muutub homogeensemaks (McDonalds; inglise keel, tulevikus hiina keel), samal ajal ühiskonnad ja riigid muutuvad aga heterogeensemaks,“ nentis ta. Müllersoni

nad pole tulnud. Eesti põhi-probleem on järelkultuuri suhtes: meil pole diskussiooni.

Sama tõdemust kõlas veel mitmes sõnavõtus.

Seepeale tõusis saalis **Ingrid Rüütel**, kes küsis Müllersonilt ja pakkus ka kõigile diskussiooniks välja oma arvamuse: „Eesti riik loodi selleks, et tagada eesti rahvuse ja keelesäilimine, aga kui me kõik nii tolerantsem oleme, kuidas saaks siis üks allamiljoniline rahvas pü-

mad sõnasaanud, nii eesti- kui ka venekeelsed.

Veidemann kahetses oma ettekandes, et kahekümne aasta üle diskussioonide pidamisel ei osale kultuurieliit, sealhulgas mitte ka teiskeelne kultuurieliit. Tema hinnangul on venekeelsed ajaloolased ja kultuuritegelased Eestis tõrjutud; selle on põhjustanud poliitiline praktika, kuhu kultuuriinimesed ei kõlba. „Olen tund-

Veidemann suveräänsust, mille meilt on viinud liberaalne turg – tema definitsiooni järgi „Trooja hobune”.

Ja neljandaks: oleme võõrandunud üksteisest riigi ja ühiskonna tasandil – igaüks isoleerub nii üksiti kui ka oma kultuurivaldkonnas.

Foorumi lõpus anti sõna 13 registreerunud sõnavõtjale; koos vahepealsete esinenutega sai neid ettekannete sekka oma

Ülal: Eesti- ja venekeelset foorumirahvast oli tulnud nii palju, et alguses seisti lausa püsti. Ka rõdud olid täis.

All: moderaatoreid, ettekandeteinuid ja sõnavõtjaid oli mitmest rahvusest ja mitme murega, kõiki aga läbis üks ühine joon – kuhu Eesti on 20 aastaga jõudnud ja kuhu oleme nii raske probleemide-pagasiga teel? *Fotod: URMI REINDE*

Rafik Grigorjan

Peeter Järvelaid

Rein Müllerson

Urve Läänemets

hinnangul jõudis Eesti rahvusriigi kontseptsioonini alles siis, kui see on oma aja ära elanud. *Nation State* ei tähenda tõlkes ju mitte rahvusriiki, vaid lihtsalt riiki. Kodurahufoorumit peab see teadlane aga „rääkimiseks iseendale, millest on vähe kasu”. Ta tahtnuks, et saalis viibinuks ka näiteks Jaak Aaviksoo ning et kohal olnuks Reformierakonna ja IRL-i toetajaid.

Moderator **Semjonov** vastas seepeale, et oponendid on alati olnud foorumile kutsutud, aga

sida? Kas sellest on nii raske aru saada? Vene rahvast on 150 miljonit, aga rääkida siin ainult Eesti probleemidest pole õige. Kas eestlastel on muresid vähem?” küsis ekspresidendi abikaasa. Müllerson vastas, et tema jaoks pole kunagi ega kusagil eksisteerinud keeleprobleemi ja et kuigi me räägime diskussioonivajadusest, selgub elus tihti, et vaidlustes ei sünni mittetõde, vaid tüli!

Ingrid Rüütli esinemise võtsid südamesse ka mitmed hilise-

nud jõuetust, kui ma räägin kultuurist ja kultuuridest, ja kui see tühistub poliitikute ambitsioonides. Kahekümne aastaga on kultuurieliit taandunud... taandatud poliitilisest diskursusest.” Teiseks kurtis Veidemann, et meil ei ole üldse enam demokraatiat. 20 aasta eest tegutses meil rohkesti demokraatlikke võrgustikke, mis tervet rahvast ühendasid. „Meil ei ole side-meid vene ühendustega. Ka see on kaotus.” Kolmanda kaotusena nimetas

paarkümmend. Siinkohal meenutaksin üht sõnavõtnut paljudest, 21-aastasest **Artjom Demidovit**, kes emotsioonirohkelt hüüdis: „Ma ei kuulnud täna sõnagi tulevikust! Eesti probleem on vaadata pidevalt tahapoole. Millal hakkame vaatama ettepoole?!”

Lühikokkuvõtte tegi Urmi Reinde

TALLINNA TV

10. - 15. oktoober

ESMASPÄEV, 10.10

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 Terve tervis*
10:00 Kultuuritehas*
10:30 Euroopa tee*
10:45 Tallinn, olen kuulust! *
12:30 Aleksei Turovski lood, 14. osa*
13:00 Alatriste*
15:20 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Elu peeglis*
18:30 TeTeVeke
19:00 Hommikukohv*
19:30 Tartu uudised*
20:00 Pealinnapilt
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Tallinlase tarbeks*
21:30 Jutud folgiklubis
22:00 Üle piiri
23:50 KAVA
23:55 Tartu uudised*
00:25 Pealinnapilt*
00:55 TÄNA*
01:25 Jutud folgiklubis*
01:55 Üle piiri*
03:45 InfoTV

TEISIPÄEV, 11.10

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 Hommikukohv*
10:00 Tartu uudised*
10:30 Pealinnapilt*
11:00 Tallinlase tarbeks*
11:30 TNTV
12:00 Jutud folgiklubis*
12:30 Üle piiri*
14:20 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Linna aed*
18:30 TeTeVeke
18:40 Sini-valge lipu all*
19:10 Õigusnõu
19:30 Vaba Mõtte Klubi
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 HelsinkiTallinn
21:30 Spordisõbrad
22:00 Väljaspool paradiisi
23:45 KAVA
23:50 Õigusnõu*
00:10 Vaba mõtte klubi*
01:10 TÄNA*
01:40 HelsinkiTallinn*
02:10 Spordisõbrad*
02:40 Väljaspool paradiisi*
04:25 InfoTV

KOLMAPÄEV, 12.10

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:10 Õigusnõu*
09:30 Vaba Mõtte Klubi*
10:30 Helsinki - Tallinn*
11:00 Spordisõbrad*
11:30 Kutseharidus Tallinnas, 3. osa*
12:00 OTSE:
LV pressikonverents
Väljaspool paradiisi*
14:15 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 LV pressikonverents*
18:30 TeTeVeke
19:00 Pealinna Pead
20:00 Kultuurimeeter
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Estica. Toomkirik, 2. osa
21:30 Elu peeglis
22:00 Riisi rapsodia
23:50 KAVA
23:55 LV pressikonverents*
00:25 Pealinna Pead*
01:25 Kultuurimeeter*
01:55 TÄNA*
02:25 Estica. Toomkirik, 2. osa*
02:55 Elu peeglis*
03:25 Riisi rapsodia*
05:15 InfoTV

NELJAPÄEV, 13.10.

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 LV pressikonverents*
10:00 Pealinna Pead*
11:00 Kultuurimeeter*
11:30 Estica. Toomkirik, 2. osa*
12:00 Elu peeglis*
12:30 Riisi rapsodia*
14:20 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Pealinnapilt*
18:30 Korpallistuudio
18:40 OTSE: Korpall. BC Kalev/Cramo-BC Himki

20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 KodanikuTV. Südamele ära
21:30 Mõistuse ja käega
22:00 REC
22:30 Renessanss
00:15 KAVA
00:20 TÄNA*
00:50 KodanikuTV. Südamele ära*
01:20 Mõistuse ja käega*
01:50 REC*
02:20 Renessanss*
04:05 InfoTV

REEDE, 14.10

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 REC*
10:00 Mõistuse ja käega*
10:30 KodanikuTV. Südamele ära*
11:00 Korpallistuudio*
11:10 Korpall. BC
13:00 Renessanss*
14:45 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 HelsinkiTallinn*
18:30 TeTeVeke
18:50 Dokumentaalfilm. Reekviem rukkile
19:30 Ajaga sammu
20:00 Kultuurimeeter
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Tallinn, olen kuulust!
22:00 Nava lava 2009
22:40 KAVA
22:45 Ajaga sammu*
23:15 Kultuurimeeter*
23:45 TÄNA*
00:15 Tallinn, olen kuulust! *
01:15 Nava lava 2009
01:55 InfoTV

LAUPÄEV, 15.10

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 Koos parima sõbraga
09:50 Ajaga sammu*
10:20 Kultuurimeeter*
10:50 Kas tohib?
11:20 REC*
11:50 Õigusnõu*
12:10 Tallinn, olen kuulust! *
13:10 Vaba Mõtte Klubi*
14:10 Nava lava 2009*
14:50 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 TeTeVeke
18:30 Estica. Toomkirik, 2. osa*
19:00 Pillimeeste klubi
20:00 Jäljed
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 KodanikuTV. Südamele ära*
21:20 Lihtsalt koos
22:55 Guitarramboree, 1. osa
KAVA
00:30 Pillimeeste klubi*
01:30 Jäljed*
02:00 TÄNA*
02:20 Lihtsalt koos*
03:55 Guitarramboree, 1. osa
05:25 InfoTV

PÜHAPÄEV, 16.10

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 Meistrite linn*
10:00 Kultuurimeeter*
10:30 Terve tervis
11:00 Linna aed
11:30 Tallinlase tarbeks
12:00 Suured helid. Birgitta 2010 telgitagused.
Suured helid.
Pillimeeste klubi*
15:00 Lihtsalt koos*
16:35 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 TeTeVeke
18:25 Koos parima sõbraga*
18:45 Tallinn, olen kuulust!
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Euroopa tee
21:05 Terve tervis*
21:35 All orus
23:35 KAVA
23:40 Tallinn, olen kuulust! *
01:25 TÄNA*
01:45 All orus*
03:45 InfoTV

Nädala juubilar JOEL LINDPERE 30

“Ma vihkan istuda pingil ja vaa- data teiste mängu. Ma ei ole seda tüüpi jalgpallur, kellele meeldib jälgida, kuidas teised mängivad. Tundsin end väga hästi terve selle hooaja. Arvan, et tegemist oli minu karjääri parima hooajaga,” rääkis ilmselt rattur Rein Taaramäe ja tennisist Kaia Kanepi kõrval praegu üks tuntumaid eesti sportlasi maailmas Joel Lindpere tänavu veebruaris *New York Times*’ile antud intervjuus.

Joel Lindpere sündis 5. oktoobril 1981 Tallinnas. Debüüdi jalgpalliväljakul tegi ta 15-aastaselt Nõmme Kalju ridades 1997. aastal. Seejärel pallis kaks hooaega Lelle SK-s, pärast mida siirdus mängima FC Florasse. Florast aga visati Lindpere välja halva käitumise tõttu palliplatsil – ta oli kohtunikuga pahuksisse läinud ja teda söimanud. Seejärel FC Valga eest mängides näitas Lindpere üles suurt resultatiivsust. 2002. aastal liitus ta taas FC Floraga, kus tõusis Eesti meistri liiga üheks säravaimaks jalgpalluriks.

2007. aasta veebruaris kirjutas Lindpere alla kolmeaastasele lepingule Norra kõrgliigaklubi Tromsø Idrettslagiga. Enne seda jõudis ta veel olla laenul CSKA Sofias aastatel 2004–2005.

Jaanuaris 2010 sõlmis Lindpere Ameerika kõrgliigaklubiga *New York Red Bulls* kaheaastase lepingu, saades esimeseks eestlaseks USA kõrgliigas (MLS).

Sestpeale algaski Lindpere tähele. Esimese värava lõi ta 20. märtsil 2010 uhiuue Red Bulls Arena avamisel brasiillaste Santos FC võrku. Seetõttu ongi Red Bull Arenal 101. sektori 11. rea 20. iste (Lindpere kannab särki nr. 20) punast

värvi. Eestlase head esitused said Red Bulls jätku, kui MLS liiga esimeses mängus lõi ta mängu ainsa värava 30 meetri pealt otse õhust ristnurka.

USA-s mängides on Lindperel olnud palju kordaminekuid. Tooksin illustratsiooniks välja vaid mõned üksikud viimasel ajal Postimees.ee ilmunud uudiste pealkirjad: “Lindpere imevärv valiti maailma nädalalüheks”, “New York Times ülistab Joel Lindperet”, “Lindpere lõi kuulsalt Paris St. Germain’i vastu võiduvärava”, “Lindpere esmaklassiline nurgalööök päästis Red Bulls kaotusest” jne.

Lindpere on valitud kohalike USA fännide poolt kaks aastat järjest New York Red Bulls hooaja parimaks mängijaks.

Ta on pälvinud palju kiitust USA meedias. *New York Times* online-väljaanne kirjutas tänavu septembris New York Red Bulls hooajast ning ühena vähestest räägiti ülivõrdes just Lindperest. „Kui iga Red Bulls jalgpallur mängiks sama intensiivselt nagu eestlasest poolkaitsja, siis võitleks Red Bulls Los Angeles Galaxyga põhiturniiri võidu eest, mitte *play-off*’i koha eest,” kirjutati Lindpere kohta. New Yorgi klubi spordidirektor Erik Soler on aga imestunud, et pärast Norra klubi Tromsø IL-iga lepingu lõppemist eestlase vastu suuremat huvi ei tuntud. “Isiklikult ma ei mõista, miks Euroopa suuremad klubid Lindperest huvitatud ei olnud. Ta annab endast kogu aeg 100%. Ta ei pruugi küll alati hästi mängida, kuid ta ei mängi kunagi halvasti,” iseloomustas Soler eestlast *New York Times*’ile. “Pealegi on Lindpere väga enesekindel.”

Lisaks isiklikule edule palliplatsil on Lindperet USA-s saatnud ka mõned vigastused ja Red Bulls klubi kohati üsna kesised tulemused.

Mis ootab Lindperet ees uuel aastal? Kas uus töökoht ja suurem palk või jätkub kõik vanaviisi Red Bulls? Neis küsimustes puudub praegu selgust.

Hiljuti kirjutas USA *Fox News* netiväljaanne, et Red Bullsist vääraks USA kõrgliiga parima mängija tiitlile kandideerimist Lindpere ja mitte Thierry Hen-

ry, kes on teatavasti nii maailma kui ka Euroopa meister. Red Bulls nurgajumal hooajal on Lindpere meeskonna ainuke mängija, keda fännid, meedia ja rivaalid kiitmast ei väsi.

Leitakse, et detsembris lõpetava Lindpere lepingu uuendamise on klubile vajalik samm. Kui Henry teenib Red Bulls hooaja eest 5,6 miljonit, siis Lindpere selle kõrval vaid 125 000 dollarit ehk 45 korda vähem. Mitme vaatleja arvates on Euroopas hulk tippklubisid, kes otsekohe oleksid nõus

Lindperele märksa suuremat tasu maksma.

Lindpere ise on aga arvanud, et USA liigast on saamas maailma mõistes väga tugev liiga. Eestlane on võistkonna üks põhitähtsimateid ning rabeleb väljakul kõik 90 minutit. Võibolla mõnes Inglismaa klubis ootaks Lindperet ees hoopis pingil istumine nagu Tarmo Kinki Middlesbrough’s?

Eesti koondist on Lindpere esindanud 74 mängus ja löönud viis väravat. Oma debüüdi koondise eest tegi ta 1. no-

vembril 1999 sõpruskohtumises Araabia Ühendemiraalide koondise vastu.

2010. ja 2011. aastal loobus Lindpere koondise esindamisest, et keskenduda oma klubile.

Eesti Jalgpalliliidu president Aivar Pohlak on varem väitnud Lindperel olevat Red Bullsiga lepingu, mis ei luba palluril tulla Eesti koondist aitama. Loomulikult teeb paljudele Eesti koondise fännidele, kaasa arvatud siinkirjutajale, tuska asjaolu, et Lindpere pole pikka aega selga tõmmanud Eesti koondise särki. Juhul kui Eesti koondis peaks eeloleval reedel võitma Põhja-Iirimaa ja kui Serbia kaotab Itaaliale, oleks aga Lindpere liitumine rahvuskoondisega otsustavateks mängudeks play-offides paljude fännide arvates lausa kohustuslik. Seega – reedeks pöidlal pihku, ja Eesti koondisele kaasa elama!

Lõpetuseks sooviksin tunnustada Aivar Pohlakut, kes on aidanud kasvatada üles suurepärase põlvkonna mängumehi. Kuigi inimesena jätab Pohlak kohati brutaalselt otsekohe mulje, on ta professionaalina olnud suurepärase. Ta on rajanud terve süsteemi, mis 1990-ndate aastate vaeval ja põrumiste järel on hakanud kandma positiivseid vilju. Eesti rahvuskoondise ja Joel Lindpere tänane edu poleks saanud ilma Pohlaku aastatepikkuse järjepideva võitluste toimiva süsteemi ja noorte vutimeeste kasulava loomisega.

Indrek Veiserik

Ülo Vooglaid kaitstes sõnavabadust

Avaliku Sõna Nõukogu lahend

Avaliku Sõna Nõukogu (ASN) arutas Eesti Ajakirjanike Liidu liikme Aino Sieberti kaebust Õhtulehe kirjutise “Pederastid on jäämäe väike osa” (Ülo Vooglaid, 7.7.2011) kohta.

Kaebuse kohaselt on artikkel sisult inimvõhkalik ning kaebuse esitaja soovib teada, kas see on kooskõlas pressiseadusega, samuti – kas sellise artikli autor sobib olema Eesti Ajakirjanike Liidu auliige. Kaebuse esitaja näeb artiklis vastuolu rahvusvahelise ajakirjanduseetika koodeksi punktiga 8, mis käsitleb diskrimineerimist muu hulgas seksuaalse orientatsiooni põhjal ja sellele kaasaaitamist. Kaebus ei konkretiseeri, mis täpselt artiklis hea tava nõuetele ei vasta.

Õhtuleht ASN-ile oma seisukohta ei avaldanud. Ülo Vooglaid artikli autorina rõhutab, et Eesti Vabariigi

põhiseadus garanteerib igale inimesele nii südametunnistuse- ja mõttevabaduse (§ 40) kui ka sõnavabaduse (§ 45). Vooglaidi arusaamist mõõda näeb see vabadus ette ka seda, et inimesed võivad avalikult väljendada oma tõekspidamisi, sh arusaama, et seksuaalne läbikäimine samast soost isikute vahel on ebamoraalne ning et püüdlus kujundada sellise käitumise suhtes ühiskondlikku heakskiitu tähendab moraalse allakäigu mahitamist. Vooglaid kinnitab, et ei ole öelnud ega kirjutanud ei eraviisiliselt ega avalikult midagi, mida võiks tõlgendada üleskutsena kohelda homoseksuaalselt käituvaid inimesi hal-

Vooglaid

vasti (sh diskrimineerivalt). Avaliku Sõna Nõukogu asus seisukohale, et kõnealusel Õhtulehe artiklis ei ole rikutud head ajakirjandustava. Poliitilises debatis on sõnavabadus enim kaitstud väärtus – igahel on õigus mõtteid ja

Lauk

arvamusi avaldada – isegi reljeefselt –, ka identiteeti puudutavates küsimustes, kuni see ei omanda vihakõne tunnuseid. Vaadeldavas artiklis ei täheldatud ASN vihakõne tunnuseid ning neile ei ole konkreetselt osundatud ka kaebuse esitaja.

Artikkel keskendub peamiselt kultuuri väärtussüsteemi põhimõtetele. Omasooiharus ehk, nagu artiklis nimetatakse, “pederastia” on vaadeldavas artiklis eeskätt kompositsiooniline kujund, millist nähtust autor tõepoolest vastustab. ASN ei näe aga põhjust, miks niisugust arvamust ei tohiks avalikult väljendada.

ASN-il puudub pädevus anda hinnanguid Ajakirjanike Liidu põhikirjaliste otsuste suhtes (auliikmesuse küsimus). Samuti puudub ASN-il pädevus hinnata ajakirjanduses avaldatu kooskõla seadustega, s.h pressiseadusega, kui niisugune oleks Eestis jõustatud.

Prof. Epp Lauk, Avaliku Sõna Nõukogu esimees

15. september 2011

Toimetusel: Ülo Vooglaid kirjutas tänavu 7. juulil Õhtulehes seda, et tänapäevane globaliseerunud maailmas püüavad mingid inimgrupid end üha enam maksma panna (teisi alistama sundides) mitte relvadega, vaid ideoloogiaga, tarbimis- ja meelelahutushullusega. „Pederastide pealetung on jäämäe väike osa. Valdav osa on sügavalt salastatud ja sellest teavad vaid pühendatud isikud. Ajaloost võib leida rohkesti näiteid selle kohta, et kultuuripõhja lõhkumiseks on loodud vägevaid arsenaale, mida on vahelduva eduga ka kõikjal kasutatud. Meetodid muutuvad aina rafineeritumateks. Kui miljardid voolavad, siis pole raske värvata ka valvekõnelejad, kes üritavad agarusega üksteist üle trumbata,” märkis Vooglaid.